

3. Baskıdan Çeviri

ÖĞRETİM DENETİMİ

Uygulama Araçları ve Kavramlar

SALLY J. ZEPEDA

Çeviri Editörleri:

Prof. Dr. Ali Balcı

Doç. Dr. Çiğdem Apaydın

Sally J. Zepeda
Çeviri Editörleri: Prof. Dr. Ali BALCI
Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

Öğretim Denetimi: Uygulama Araçları ve Kavramlar

ISBN 978-605-318-456-0

DOI 10.14527/9786053184560

Orijinal adı: Instructional Supervision: Applying Tools and Concepts
Baskı sayısı: 3
ISBN: 978-1596672079
Yayınevi: Routledge

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2016, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Eylül 2016, Ankara

Yayın-Proje: Özlem Sağlam
Dizgi-Grafik Tasarım: Pegem Akademi
Kapak Tasarımı: Orijinal kapaktan esinlenilerek tasarlanmıştır.
Baskı: Vadi Grup Ciltevi A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284
Sokak No:105 Yenimahalle/ANKARA
(0312 394 55 91)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
internet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net

Tamamlayıcı İndirilenler

Bu kitapta tartışılan ve gösterilen araçların çoğu, Adobe Acrobat dosyaları olarak Routledge internet sitesinde bulunmaktadır. Kitabı satın alanlar için bu araçları indirmeye ve yazdırmaya izin verilmiştir.

www.routledge.com/9781596672079 adresini ziyaret ederek bu dosyalara erişebilirsiniz ve ücretsiz indirme sekmesine tıklayabilirsiniz.

Tamamlayıcı İndirilenler İndeksi

	Sayfa numaraları
Şekil 3.3 İnförmel Gözlem Formu Örneđi	68
Şekil 5.6 Seçici Kelime - Kelime Tam Anlatım: Övgü, Düzeltme ve Önleyici Uyarıcılar	109
Şekil 5.7 Küresel Tarama: Zamana Göre Veri Yazımı	112
Şekil 5.8 Sınıf Gözlem Formu Kontrol Listesi Örneđi	113
Şekil 5.9 Genişletilmiş Sınıf Gözlem Formu Kontrol Listesi	114
Şekil 5.10 Kişisel Anlatılara Dayalı ve Kontrol Listesi Veri-Toplama Yöntemi: İşbirlikçi Öğrenmeye Odaklanma	116
Şekil 5.11 Yabancı Dil Gözlem Kontrol Listesi	117
Şekil 5.12 Örnek Oturma Şeması	118
Şekil 5.13 Genişletilmiş Oturma Şeması	119
Şekil 5.14 Alandan İpuçları	121
Şekil 5.15 Bloom'un Taksonomisi	124
Şekil 5.16 Bloom'un Taksonomisi - Soruların Düzeyleri	125
Şekil 5.17 Bloom Taksonomisi Kullanarak Yapılan Alternatif Gözlem Rehberi	128
Şekil 5.18 Öğrenci Sorularını Bloom'un Taksonomisini Kullanarak Analiz Etme	130
Şekil 5.19 Bloom Taksonomisi Kullanarak Genişletilmiş Gözlem Rehberi	130
Şekil 5.20 Bekleme Zamanına Odaklanma	133
Şekil 5.21 Bloom Taksonomisini Kullanarak Soruların Düzeyini İncelemek	134
Şekil 5.22 Bloom Taksonomisini Kullanarak Soruların Düzeyini İncelemek (Genişletilmiş)	134
Şekil 5.23 Neden ve Sonuç	136

	Sayfa numaraları
Şekil 5.24 Neden ve Sonuca Alternatif Yaklaşım	138
Şekil 5.25 Öğretim Yöntemlerinin Çeşitliliği	141
Şekil 5.26 Öğrenci Yorumlarının Derse Nasıl Dahil Edileceğine Odaklanmayla Öğretmen-Öğrenci Sorularının İncelenmesi	143
Şekil 5.27 Seçici Kelime - Kelime Tam Anlatım - Sözel Tepki	145
Şekil 5.28 Zaman Çizelgesiyle Notları Yönetmek/İşlemek	147
Şekil 5.29 Söz Hakkı Verme Uygulamalarını İzlemek	149
Şekil 5.30 Söz Hakkı Verme Uygulamalarının İzlenmesi - Oturma Şeması	151
Şekil 5.31 Geçiş-Etkileşim Kalıplarını İzlemeye Odaklanma	153
Şekil 5.32 Derse Başlama Rutinleri	157
Şekil 5.33 Dersi Bitirme Rutinleri	159
Şekil 5.34 İşbirlikçi Öğrenme - Öğrenci Etkileşimi ve Öğretmen Yönetimi	162
Şekil 5.35 İşbirlikçi Öğrenmeyi Geliştiren/Destekleyen Öğretmen Davranışlarını İzleme	163
Şekil 5.36 Teknoloji Bütünleştirme Gözlem Öncesi Görüşme Formu	166
Şekil 5.37 Teknolojiyle Bütünleşmeyi İzleme Sınıf Gözlem Rehberi	167
Şekil 5.38 Sınıf Trafiği - Oturma Şeması	171
Şekil 5.39 Öğretmenlerin Yorumları ve Soruları ile Öğrencilerin Tepkilerine Odaklanmacı Disiplinlerarası Öğretimin Kanıtı	174
Şekil 5.40 Öğrencilerin Yorumları ve Soruları ile Öğretmenlerin Tepkilerine Odaklanmacı Disiplinlerarası Öğretimin Kanıtı	176

Yazar Hakkında

Sally J. Zepeda; lise öğretmeni, özel programlar müdürü, müdür yardımcısı, ve okul müdürü olarak hizmet vermiştir. Georgia Üniversitesinde Eğitim Yönetimi ve Politikası Programında profesör olarak görev yapan Zepeda, halen öğretim denetimi dersini ve mesleki gelişim ile ilgili diğer dersleri vermektedir. Zepeda, eğitim yönetimi, öğretim denetimi ve liderlik konularında oldukça fazla yazı kaleme almıştır. Yayımlanmış kitapları şunlardır: *Informal Classroom Observations On the Go: Feedback, Discussion, and Reflection (3rd edition)*; *Professional Development: What Works (2nd edition)*; *Instructional Leadership for School Improvement*; *The Principal as Instructional Leader: A Handbook for Supervisors (3rd edition)*; *Supervision Across the Content Areas* (with R. Stewart Mayers); *Staff Development: Practices That Promote Leadership in Learning Communities*; *The Call to Teacher Leadership* (with R. Stewart Mayers and Brad N. Benson); *Hands-on Leadership Tools for Principals* (with Raymond Calabrese and Gary Short); *The Reflective Supervisor: A Practical Guide for Educators* (with Raymond Calabrese); *Special Programs in Regular Schools: Historical Foundations, Standards, and Contemporary Issues* (with Michael Langenbach); ve *Supervision and Staff Development in the Block* (with R. Stewart Mayers).

Zepeda, uygulayıcıların ve akademisyenlerin çalışmalarını destekleyecek çeşitli liderlik rolleri üstlenmiştir. Örneğin, Denetim ve Müfredat Geliştirme Derneği'nde (DMGD) network yöneticisi olarak ve 10 yıldır da *Personel Gelişimi Dergisi*'nde kitap ve sesli eleştiri köşesinin editörü olarak hizmet vermektedir. Ayrıca, Amerikan Eğitim Araştırmaları Derneği'nin Denetim ve Öğretim Liderliği Özel İlgi Grubu'na (ÖİG) başkanlık yapmıştır. Zepeda, Öğretim Denetimi Profesörleri Konseyinin (ÖDPK) bir üyesidir. Çeşitli akademik dergilerin makale inceleme komitelerinde yer almaktadır ve ayrıca Educational Administration Quarterly dergisinin yayın kurulunda görev yapmıştır. Zepeda'ya, 2005 yılında Eğitim Yönetimi Üniversite Konseyi (EYÜK) tarafından usta Profesör unvanı verilmiştir. Öğretim denetimi alanında yaptığı çalışmalardan dolayı 2010 yılında sıradışı ve uzun soluklu araştırmalar için verilen Russell H. Yeany, Jr., Araştırma Ödülünü almaya hak kazanmıştır. 2011 yılında ise Georgia Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden Üstün Araştırma Mentör Ödülü'nü almıştır.

Teşekkür

Üçüncü baskı için bu kitabı yeniden gözden geçirmek benim için son derece faydalı bir deneyimdi; çünkü eleştirmenler bana, üzerinde düşünmem gereken muhteşem fikirler sundular. Denetimsel uygulamalarla ilgili görüşlerini benimle paylaşan tüm öğretmenlere, yöneticilere ve profesörlere minnettarım. Ülkemiz, öğretmenlerinin ve diğer okul personelinin mesleki gelişmesini sağlamak için yoğun çaba sarfederken, bu görüşler, üzerinde düşünülmesi gereken görüşlerdir.

Bazı meslektaşlar, kitabın birinci ve ikinci baskısındaki araçları uyarlayıp benimle paylaştılar. Bazıları da geliştirdikleri orijinal materyalleri kitaba dahil etme me izin verdiler. Kitap boyunca bu kişiler belirtilmiştir.

Georgia Üniversitesi doktora öğrencisi ve araştırma görevlisi Oksana Parylo, iki yılı aşkın süre, uzun saatler harcayarak bu kitabın düzeltmelerinde bana yardımcı oldu. Uzmanlık alanı denetim ve mesleki gelişim olan Oksana'nın deneyimlerinden çok şey öğrendim. Oksana, bu alanda gelecek akademisyen neslini temsil etmektedir ve onun iş ahlakı, profesyonelliğinin bir kanıtıdır. Georgia Üniversitesinde yine bir doktora öğrencisi olan Lauren Moret de kitabın son aşamalarında kaynak listesinin ve indeksin kontrolünde bana yardım etti ve metni baştan sona okuyarak düzeltmeler yaptı.

Uzman eleştirmenler olmadan bir kitap hiçbir şeye benzemez. Ben, öğretim denetimi dersini veren ve alanda lider olan birkaç eleştirmenden ayrıntılı dönüt aldığım için kendimi çok şanslı hissediyorum. Kitaba emeği geçen eleştirmenler şöyle sıralanabilir:

Mary Aspedon, Southwestern Oklahoma Devlet Üniversitesi

Jerry Garrett, Indiana Üniversitesi-Purdue Üniversitesi, Fort Wayne

Robert Kirschman, Bridgeport Üniversitesi

R. Stewart Mayers, Southeastern Oklahoma Devlet Üniversitesi

Paul Terry, South Florida Üniversitesi, Lakeland

Marcia Wilbur, Üniversite Yönetim Kurulu

Donald Wise, California Devlet Üniversitesi, Fresno

Louise Anderson Allen, South Carolina Devlet Üniversitesi

Lynnette Brunderman, Arizona Üniversitesi

Judith Docekal, Loyola Üniversitesi, Chicago

Suzanne Gilmour, LeMoyne Üniversitesi

Jean Haar, Minnesota Devlet Üniversitesi

Bret Range, Wyoming Üniversitesi

Sizlere teşekkür ederim. Umarım bu kitap, sizin ortak fikirlerinizi yansıtıyordur.

Bu sene misafir profesör olarak Georgia, Athens'ta Clark County Bölgesi'nde liderlerle çalışma ayrıcalığını yaşadım. Dr. Philip Lanoue (Denetmen), Dr. Noris Price (Öğretimsel Hizmetler ve Okul Performansı konularında Yardımcı Denetmen), Bay Robert "Bud" Bierly (İnsan Kaynakları konusunda Asistan Denetmen) ve Dr. Robbie Hooker (Okul Müdürü, Clark Central Lisesi) ile yaptığım çalışmalar bana, etkili denetimin ve değerlendirme sürecinin, öğretmenlerin hayatında değişim yaratma ve okulun ve tüm sistemin gelişimini sağlama konusunda ne kadar değerli olduğunu görme fırsatı verdi. Yaptığımız hararetli tartışmaları ve Clarke County Okul Bölgesi'ndeki bu profesyonel insanların işlerine olan bağlılıklarını takdirle ve hayranlıkla karşıladığımı belirtmek isterim. Gwinnett (GA) bölgesinde daha önce okul müdürlüğü yapmış olan ve şu an Georgia Üniversitesi'nde misafir yardımcı doçent olan Dr. Bill Kruskamp da öğretim denetimi konusunda fikirlerimi sorgulamama yardımcı oldu. Bill, denetim konusunda çalışmalarım devam ederken bana sorular sormaya devam ettiğin için teşekkürler.

Eye on Education'ın başkanı Robert Sickles'a, liderliğin ve denetimin önemi-
ne inandığı için, Eye on Education'da editör olan Lauren Beebe'ye de bu kitabın
zamanında ve düzgün bir şekilde basılmasını sağladığı için teşekkür ederim.

Sally J. Zepeda, Dr.

Profesör, Georgia Üniversitesi, ve
Clarke County Devlet Okulları'nda
(Athens) Misafir Profesör

Giriş

Öğretim denetimi sadece sınıf gözleminin nasıl yapılacağını öğrenmek değildir. Öğretim denetimi aynı zamanda öğretmenlerle iletişim kurmayı ve onlara sınıf içinde ve dışında gelişmelerini sağlayacak koşulları sağlamayı içerir.

Eğitim liderliği alanında ders yükümü tamamladıktan sonra yaptığım ilk sınıf gözlemimi çok net bir biçimde hatırlıyorum. Önümde boş sayfalarla sınıfın en arkasında oturmuş ve amaçsız bir şekilde sayfalarca not almıştım ve elimde beni yönlendirecek hiçbir sınıf gözlem aracı yoktu. Yaşadığım bu hayal kırıklığından hareketle, çalışmalarımı, bir yönetici ve şimdi de bir profesör olarak, öğretmenlerin öğrenmesini destekleyen sınıf gözlemleri yapmak üzere araç ve yaklaşım geliştirmeye adanmıştım.

Öğretim lideri rolünü benimsemek; kendinize farklı bir açıdan bakmaya hazır olduğunuz, tüm öğrenenleri -öğretmen ve öğrenciler- sınıftaki olayları tartışırken desteklemek için gerekli beceri, araç ve yeteneğe sahip olduğunuz anlamına gelir. Temelde, bir kişinin lider olarak yaptığı her şey, öğrencilerin başarısıyla ilgili olmalıdır ve öğrencilerin başarısının da öğretmenlerin kalitesine ve başarısına bağlı olduğu bilinmelidir. Bu nedenle, öğretim programı liderleri olarak, öğretmenleri öğrenen olarak görüp desteklemek bizim görevimizdir.

Bu kitabı yazarken amaçlarımdan biri, öğretim denetimini, mesleki öğrenme için birleşik ve bütünleştirici bir yaklaşım olarak sunmaktır. İkinci amacım ise, belli bir çerçeve içinde beceri ve yeteneklerin edinimini artırmaktır. Bu çerçeve dahilinde denetmenler öğretmenlerin mesleki gelişimini artırabilir, onlara öğrenme fırsatları sağlayabilir ve onları motive edebilir. Kariyerimin başlarında bir öğretim lideri olarak öğrendiğim şey, öğretmenlerin nerede olurlarsa olsunlar en önemli kaynak olduklarıdır ve bu nedenle de okul liderlerinin onları desteklemesi ve eğitmesi son derece önemlidir. Öğretmenlerle ilişkileri inşaa etmek için gerekli zaman ve çaba harcanmazsa, hiçbir araç yeterli olmayacaktır.

Bu kitap etkili bir denetmen olmanız için gereken beceri ve yetenekleri öğrenme konusunda size yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Bu amaçla bu kitap, motivasyonu, yetişkin öğrenmenin ilkelerini ve denetmenlerin öğretmenlerle sınıf gözlemi öncesinde, sırasında ve sonrasında çalışırken bu yapı taşlarını nasıl kullanacaklarını incelemektedir. Mesleki öğrenme ve iş içinde öğrenme ilkeleri bu yaklaşımları birleştirmektedir.

Öğretim Denetimi: Araçları ve Kavramları Uygulama kitabının bu baskısı, gözlem öncesi görüşme, sınıf gözlemi ve gözlem sonrası görüşme gerçekleştiren okul liderlerini desteklemek için daha da zengin, adeta hazine sandığı niteliğinde

araçlar içermektedir. Ayrıca bu baskıda, daha fazla örnek olay incelemesi, alan çalışması önerileri ve daha geniş yansımalar yer almaktadır. Her bölümün sonunda özet kısmı ve okuyucuların bölüm içeriğini gözden geçirip öğrendikleriyle alıştırmaya yapacakları örnek etkinlikler yer almaktadır.

Hiçbir okulun birbirine benzemediğini göz önünde bulundurarak bu kitap, öğretim denetimi için farklılaştırılmış ve gelişimsel yaklaşımları içermektedir. Örneğin, eylem araştırması, akran koçluğu ve portfolyo, sınıf gözlemini tamamlayan aşamalar olarak incelenmektedir. Kitap ayrıca marjinal öğretmenlerle çalışmak için stratejiler sunmaktadır. Marjinal öğretmenlerle çalışmak zorluklar içerse de, denetmenler, öğrenci performansından ödün vermemek için marjinal performansla değinmek zorundadırlar. Tüm öğrenciler, sınıfta yaptıklarından bir şeyler öğrenen öğretmenleri hak ederler. Eğer öğretmenler öğrenmiyorsa, öğrencilerin de öğrenmesi pek mümkün değildir.

Kitap, öğretim denetimine uygulamalı bir yaklaşım içerdiği için okuyucular, anahtar kavramları ve bu kavramların ortaya çıktığı araştırmaları anlamının yanı sıra sınıflarda öğretim denetimi yapmak için gereken aşamaları uygulama fırsatı bulacaklardır. Okuyucular, fark yaratacak olan sınıf gözlemlerini rahatlıkla yapabileceklerdir.

Umarım bu kitabın okuyucuları, öğretim denetimini, amaca götüren bir araç olarak, yani daha iyi öğretme ve öğrenme için nasıl kullanılabileceği konusunda sağlam bir bilgi edineceklerdir. Sorularınızı ya da paylaşmak istediğiniz uygulamalarınızı szepeda@uga.edu eposta adresime iletebilirsiniz.

Çeviri Editörleri

Prof. Dr. Ali BALCI

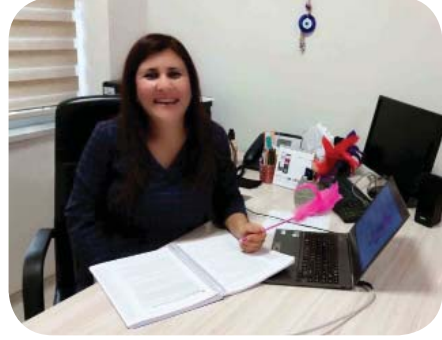
Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi (1981 yılından sonra Eğitim Bilimleri Fakültesi adını aldı), Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümünden 1976'da lisans derecesi aldı. Bu Bölüme 1979 yılında asistan oldu. Aynı bölümün 'Eğitim Yönetimi ve Teftişi' Anabilim Dalından 1981 yılında yüksek lisans; 1986 yılında da doktora derecesi aldı. 1984-1985 yılları arasında Fulbright

Doktora Burslusu olarak ABD'de Michigan State Üniversitesinde Eğitim Yönetimi Doktora Programını sürdürdü. 1987 yılında Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümü Eğitim İstatistiği ve Araştırma Anabilim Dalı Yardımcı Doçentliğine ve Anabilim Dalı Başkanlığına atandı. Bu görevini, 1994 yılı sonuna kadar sürdürdü. 1988 yılında Eğitim Yönetimi ve Teftişi Anabilim Dalında "doçent" unvanını aldı. 1994 yılında Eğitim Yönetimi ve Teftişi Anabilim Dalı profesörlüğüne atandı. Üç dönem Fakülte Yönetim Kurulu üyeliği, üç dönem Fakülte Kurulu üyeliği, 1994-1997 yılları arasında Dekan Yardımcılığı ve üç yıl MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Danışmanlığı, Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim, Araştırma ve Uygulama Merkezi (EAUM) Müdürlüğü görevinde bulundu. Halen Eğitim Yönetimi ve Politikası Bölümü üçüncü dönem başkanlığı görevini sürdürmektedir. 1985-1986 öğretim yılından beri Eğitim Yönetimi ve Eğitim İstatistiği ve Araştırma alanlarında her düzeyde ders verdi. Halen Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü düzeyde ders vermeye devam etmektedir. İkisinin editörlüğünü yaptığı, birinin de ortak yazarı olduğu dokuz kitabı bulunmaktadır. Eğitim Yönetimi ve Teftişi lisansüstü programlarında danışmanlığında, 39 yüksek lisans tezi, 43 doktora tezi tamamlattı. Çoğu Eğitim Yönetimi alanında olmak üzere 40'ı aşkın yayımlanmış makalesi bulunmaktadır.

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

Akdeniz Üniversitesi, Fen Fakültesi, Matematik Bölümünden 2000 yılında lisans derecesi aldı. Aynı yıl Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Ekonomisi ve Planlaması (EYTEP) Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. EYTEP Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yaptı. Yüksek lisansını 2005 yılında tamamladıktan

sonra 35. madde ile Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Yönetimi ve Politikası Bölümü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında doktoraasını tamamlamak üzere araştırma görevlisi olarak görevlendirildi. 2011 yılında doktoraasını tamamladı. 2008-2009 yılları arasında Erasmus Exchange Programı ile Birleşik Krallık'ta yer alan Glamorgan Üniversitesinde eğitim aldı. 2015 yılında EYTEP Anabilim Dalında "doçent" unvanını kazandı. Halen Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, EYTEP Anabilim Dalında doçent olarak görev yapmaktadır. Eğitim Yönetimi alanında lisans ve lisansüstü düzeyde ders vermektedir. Üç kitapta bölüm yazarlığı, dört kitapta çeviri bölümü ve Eğitim Yönetimi alanıyla ilgili çeşitli makaleleri bulunmaktadır.

Çeviri Editörleri Önsözü

Öğretim Denetimi, özünde bir meslektaş ilişkisi, bir işbirliği süreci olarak görülebilir. Öğretim denetiminin hedefi de temelde öğretmenlere; ilerleme, gelişme, etkileşim, problem çözme ve kapasite geliştirmede yardımcı olma sürecidir. Dr. Sally J. Zepeda'nın "Öğretim Denetimi: Uygulama Araçları ve Kavramları (Instructional Supervision: Applying Tools and Concepts)" başlıklı bu kitabı, uygulama içinden gelen, sonrasında teorisyen olan dolayısıyla öğretim denetimi alanında, teori ve uygulama arasında köprü kurabilme başarısını gösteren bir bilim insanının eseri olarak önemlidir. Kitaba, Goldhammer ve Cogan gibi klinik denetimin öncülerinin başlangıç-ilk klinik denetim anlayışının, zamanımızdaki zenginleşmiş ve genişletilmiş bir çerçevesi olarak bakılabilir. Kitap, okul yöneticisi, eğitim deneticisi ve öğretmene, özellikle de öğretmenin etkililiğini geliştirme bilgi ve pratik araçlarını sağlamaktadır. Kitapta öğretimi geliştirmede, öğretim denetimine yardımcı klinik denetim başta olmak üzere pek çok denetim modeli –eylem araştırması, farklılaştırılmış denetim, gelişimsel denetim, portfolyo denetimi, akran koçluğu, mentörlük, kariyer gelişimi ve hizmetiçi eğitim gibi- tartışılmakta, öğretim denetimi ile ilişkileri kurulmaktadır. Kitap, deneticilere; öğretmenlerle başarılı bir şekilde çalışmalarına yardımcı araştırma ve stratejileri sunmanın ötesinde özellikle de gerçekçi örnek olay, sınıf örnekleri ve alan deneyimleri, pragmatik ipuçları, önerilen etkinlikler ve yansıtma uyaralarıyla adeta karşımızda teorik bilgilerin uygulamaya konulmasını gösteren bir öğretici, bir el kitabı niteliğindedir. Kitabın sınıf gözlemi, denetim öncesi görüşme, denetim ve denetim sonrası görüşmesi için sunduğu kapsamlı araçlar, gerçekten öğretim denetimi teorisyen ve uygulamacıları için değerli bir kaynak niteliğindedir.

Kitapta; "Denetim, Mesleki Gelişim ve Fark Yaratan Öğretmen Değerlendirmesi, Öğretim Denetimini Anlamak, İnfornel ve Formel Öğretim Denetimi, Gözlem Öncesi Görüşme, Sınıf Gözlemi, Gözlem Sonrası Görüşme, Kariyer Basamakları, Yetişkin Öğrenmesi ve Denetim, Motivasyon ve Denetleyici Liderlik: Genel Bakış, Akran Koçluğu, Eylem Araştırması, Portfolyo Denetimi, Mentörlük ve Göreve Başlama, Marjinal Öğretimle Yüzleşme, Mesleki Gelişme ve Parçaları Birleştirmek" olmak üzere toplam 15 bölüm yer almaktadır.

Kitabın çevirisinde İngilizce kavramların Türkçedeki karşılıklarında bir örnekliği sağlamak amacıyla kitaptaki "Konu Dizini", editörler tarafından Türkçeye çevrilmiş ve çevirmenlere iletilmiştir. Çevirmenler ve editörler tarafından, metnin aslına sadık kalınması ve anlatımda Türkçe diline uygunluğunun sağlanması için büyük bir çaba sarf edilmiştir. Her bölüm, Türkiye'deki farklı üniversitelerden Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması alanında uzman akademisyen-

ler tarafından büyük bir titizlikle çevrilmiş; sonra da editörlerce kontrol edilmiştir. Kitap ayrıca, Türkçe ifadelendirilme ve imla kılavuzuna uygunluk ve çeviri doğruluğu bakımlarından Doç. Dr. Kasım Kıroğlu tarafından gözden geçirilmiştir. Emegi geçen herkese teşekkür etmek isteriz. Kitabın çevrilmesinde çevirmenlerin ve editörlerin hataları bulunabilir. Okurların eleştiri ve önerilerini, aşağıdaki e-posta adreslerine iletmeleri durumunda bunları bir ölçüde de olsa gidermek mümkün olabilir. Bu çeviri kitabın, Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanı alanyazınına, öğretim denetimi politikasını oluşturanlara, öğretim deneticileri, eğitim yöneticileri ve öğretmenlere katkı sağlaması temel beklentimizdir.

Prof. Dr. Ali BALCI

alibalci@ankara.edu.tr

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Çevirenler ve Ana Başlıklar

Bölüm 1: Denetim, Mesleki Gelişim ve Fark Yaratıcı Öğretmen Değerlendirmesi

Yrd. Doç. Dr. Didem KOŞAR-*Hacettepe Üniversitesi*

Dr. Serkan KOŞAR-*Gazi Üniversitesi*

Bölüm 2: Öğretim Denetimini Anlamak

Yrd. Doç. Dr. Çetin ERDOĞAN-*Yıldız Teknik Üniversitesi*

Bölüm 3: İnförmel ve Formel Öğretim Denetimi

Doç. Dr. Özge HACİFAZLIOĞLU-*İstanbul Kültür Üniversitesi*

Bölüm 4: Gözlem Öncesi Görüşme

Yrd. Doç. Dr. Emine GÜMÜŞ-*Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Doç. Dr. Sedat GÜMÜŞ-*Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Bölüm 5: Sınıf Gözlemi

Doç. Dr. Cemalettin İPEK-*Ahi Evran Üniversitesi*

Prof. Dr. Refik BALAY-*Ahi Evran Üniversitesi*

Bölüm 6: Gözlem Sonrası Görüşme

Yrd. Doç. Dr. Uğur AKIN-*Gaziosmanpaşa Üniversitesi*

Bölüm 7: Kariyer Basamakları, Yetişkin Öğrenmesi ve Denetim

Yrd. Doç. Dr. Ahmet BOZAK-*Mustafa Kemal Üniversitesi*

Bölüm 8: Motivasyon ve Denetleyici Liderlik: Genel Bakış

Yrd. Doç. Dr. Gökhan ARASTAMAN-*Hacettepe Üniversitesi*

Bölüm 9: Akran Koçluğu

Doç. Dr. Abdurrahman İLGAN-*Düzce Üniversitesi*

Bölüm 10: Eylem Araştırması

Yrd. Doç. Dr. Gökhan ÖZASLAN-*Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Bölüm 11: Portfolyo Denetim

Araş. Gör. İnci ÖZTÜRK FİDAN-*Ankara Üniversitesi*

Bölüm 12: Mentörlük ve Göreve Başlama

Dr. Ali BALTACI-*Milli Eğitim Bakanlığı*

Bölüm 13: Marjinal Öğretimle Yüzleşme

Dr. Tuncer FİDAN-*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Bölüm 14: Mesleki Gelişme

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Şükrü BELLİBAŞ-*Adıyaman Üniversitesi*

Bölüm 15: Parçaları Birleştirmek

Prof. Dr. Ali BALCI-*Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN-*Akdeniz Üniversitesi*

İÇİNDEKİLER

Tamamlayıcı İndirilenler	iii
Yazar Hakkında	v
Teşekkür.....	vii
Giriş.....	ix
Çeviri Editörleri Önsözü	xiii
Çevirenler ve Ana Başlıklar.....	xv

1. BÖLÜM

Öğretim Denetimi, Mesleki Gelişim ve Fark Yaratıcı Öğretmen Değerlendirmesi

Standartlar Çerçevesi	3
Konu Alanı Standartları.....	4
Okul Liderleri İçin Standartlar	10
Hesap Verme ve Yüksek Risk Sorunları.....	12
Denetim Doğrusal Değildir, Ardışık Bir Süreçtir	16
Öğretim Denetimi, Mesleki Gelişim ve Öğretmen Değerlendirmesini İlişkilendirme	18
Denetim İçin Vizyon Geliştirme	28
Özet	36
Önerilen Etkinlikler	37
Kaynaklar.....	38

2. BÖLÜM

Öğretim Denetimini Anlamak

Öğretim Denetimine Giriş.....	43
Farklılaştırılmış Denetim	51
Gelişimsel Denetim.....	52
Farklılaştırılmış ve Gelişimsel Denetimi Destekleyen Stiller	53

Özet	57
Önerilen Etkinlikler	58
Kaynaklar.....	60

3. BÖLÜM

İnformel ve Formel Öğretim Denetimi

İnformel ve Formel Öğretim Denetimine Giriş	63
Araç 1: İnformel Sınıf Gözlemleri	65
Araç 2: İnformel Sınıf Gözlemleri İçin Yönergeler	69
Formel Sınıf Gözlemleri	73
Klinik Denetim Modeli ve Bileşenleri	77
Özet	79
Önerilen Etkinlikler	80
Kaynaklar.....	81

4. BÖLÜM

Gözlem Öncesi Görüşme

Araç 3: Gözlem Öncesi Görüşmenin Nitelikleri	84
Odak ve Gözlem Öncesi Görüşme.....	90
Johari Penceresi ve Gözlem Öncesi Görüşme	94
Sınıf Gözlemine Nasıl Hazırlanılır?	97
Özet	98
Önerilen Etkinlikler	99
Kaynaklar.....	100

5. BÖLÜM

Sınıf Gözlemi

Sınıf Gözlemine Giriş.....	102
Araç 4: Veri Tipleri.....	104
Araç 5: Geniş-Açı ve Dar-Açı Veri Toplama Teknikleri.....	107
Veri Toplama Araçları.....	108
Gözlem Araçlarının ve Yöntemlerinin Gözden Geçirilmesi ve Kullanımı.....	122
Araç 6: Bloom Taksonomisi'ni Kullanma Gözlem Rehberi.....	123
Araç 7: Bekleme Zamanına Odaklanma	130
Araç 8: Neden ve Sonuç Verilerine Odaklanma.....	134
Araç 9: Öğretim Yöntemlerinin Çeşitliliğine Odaklanma	138
Araç 10: Öğrenci Yorumlarının Derse Nasıl Katılacağına Odaklanan Öğretmen-Öğrenci Tartışmasının İncelenmesi	141
Araç 11: Seçici Kelime-Kelime Tam Anlatım: Öğretmenin Sözel, Öğrencilerin Fiziksel ve Sözel Davranışları	142
Araç 12: Geniş Açılı: Odağın Olmaması.....	145
Araç 13: Kalıpları-Örüntüleri Aramaya Odaklanma ve Etkileşim Kalıpları	147
Araç 14: Geçiş Kalıplarını İzlemeye Odaklanma	151
Araç 15: Dersin Başlangıcını ve Bitişini İzleme.....	154
Araç 16: İşbirlikçi Grup Öğrenmesini Gözleme.....	160
Araç 17: Teknoloji Uygulamaları ve Bütünleştirme.....	163
Araç 18: Sınıf Trafiği	169
Araç 19: Disiplinlerarası Öğretimi Gözleme	171
Özet	176
Önerilen Etkinlikler	176
Kaynaklar.....	176

6. BÖLÜM

Gözlem Sonrası Görüşme

Gözlem Sonrası Görüşmeye Giriş.....	179
Gözlem Sonrası Görüşmenin Amacı.....	180

Dersin Yeniden Yapılandırılması, Yapılandırmacılık ve Yaklaşık Gelişme Bölgesi	181
Gözlem Sonrası Görüşmeye Hazırlık	183
Denetimsel Yaklaşımlar ve Gözlem Sonrası Görüşme	187
Araç 20: Dönüt, Güven ve Yeniden Gözden Geçirilmiş Johari Penceresi.....	190
Araç 21: Mesleki Büyüme Planlaması.....	194
Özet	196
Önerilen Etkinlikler	196
Kaynaklar.....	196

7. BÖLÜM

Kariyer Basamakları, Yetişkin Öğrenmesi ve Denetim

Kariyer Basamakları, Yetişkin Öğrenmesi ve Denetime Giriş.....	199
Araç 22: Kariyer Basamakları	202
Araç 23: Amaçları Saptama, Öğretim Personelinin Amaçlarını İzleme ve Amaçların Nitelikleri	210
Yetişkin Öğrenmesi	215
Kariyer Basamakları Boyunca Yetişkin Öğreneni Kucaklayan Denetim	220
Özet	225
Önerilen Etkinlikler	225
Kaynaklar.....	226

8. BÖLÜM

Motivasyon ve Denetimsel Liderlik: Genel Bakış

Motivasyona Giriş ve Denetimsel Liderlik.....	231
Motivasyon Teorileri.....	232
Liderlik ve Motivasyon	239
Teori X ve Y Liderleri: Farklılaşan İki Liderlik Stili	239
Özet	242
Önerilen Etkinlikler	242
Kaynaklar.....	243

9. BÖLÜM

Akran Koçluğu

Akran Koçluğuna Giriş.....	245
Orijinal Akran Koçluğu Modelinin Aşamaları.....	247
Akran Koçluğunun Türleri.....	249
Akran Koçluğu Modelinin Süreçleri ve Bileşenleri.....	252
Başarılı Akran Koçluğu Eğitiminin Koşulları.....	253
Akran Koçluğunu Diğer Denetim Türlerine Bağlamak	257
Özet	258
Önerilen Etkinlikler	258
Kaynaklar.....	259

10. BÖLÜM

Eylem Araştırması

Eylem Araştırmasına Giriş.....	261
Eylem Araştırmasının Tanımlanması.....	262
Eylem Araştırmasının Süreçleri ve Bileşenleri	267
Yansıtma	268
Özet	274
Önerilen Etkinlikler	274
Kaynaklar.....	275

11. BÖLÜM

Portfolyo Denetim

Portfolyo Denetime Giriş	277
Bir Portfolyo Nedir?	279
Portfolyo Gelişim Yoluyla Klinik Denetimi Geniştirmek.....	283
Portfolyo Denetim Modeli	284
Portfolyo Denetimde Gerekli Beceriler	284

Genişletilmiş Denetime Bir Çerçeve Olarak Portfolyo	286
Özet	287
Önerilen Etkinlikler	287
Kaynaklar.....	288

12. BÖLÜM

Mentörlük ve Göreve Başlama

Mentörlük ve Göreve Başlamaya Giriş	289
Mentörlüğün Karmaşık ve Çokyüzlü Doğası	290
Mentörlerin Seçilmesi, Yetiştirilmesi ve Atanması	294
Hesap Verme Çağında Mentörlük.....	297
Göreve Başlama: Mentörlüğün En Sorun Olduğu Yer	301
Süreç İçinde Yardım: Denetimle İlişkisi	302
Özet	306
Önerilen Etkinlikler	306
Kaynaklar.....	307

13. BÖLÜM

Marjinal Öğretimle Yüzleşme

Marjinal Öğretim.....	311
Marjinal Öğretmen Performansının Göstergeleri	313
Denetmenlerin Marjinal Öğretmenlerle Çalışırken Karşılaştıkları Zorlukları Anlama.....	316
Marjinal Öğretim Uygulamaları ile Yüzleşme	320
Marjinal Öğretmenlerle Çalışma.....	325
Araç 24: Formel İyileştirme Planı.....	326
Her Şey Başarısız Olduğunda	330
Örnek Olay: Marjinal Öğretim.....	331
Özet	335
Önerilen Etkinlikler	335
Kaynaklar.....	336

14. BÖLÜM

Mesleki Gelişme

Mesleki Gelişme İçin Standartlar	341
Mesleki Gelişme Planlaması	344
Araç 25: Mesleki Gelişme Gereksinimlerini Belirleme	346
Araç 26: İşçinde Öğrenme: Mesleki Gelişme İçin Zaman Bulma.....	350
Mesleki Gelişim İçin Planlama: Parçaları Birleştirmek.....	355
Öğretim Denetimi ile Mesleki Gelişme Arasında Bağ Kurma	356
Özet	356
Denetim ve Mesleki Gelişmeyi Kuramdan Uygulama Bağlamına Yerleştirmek İçin Eğitim Liderliği Kurucu Meclisi (ELKM) Standartlarını Kullanma	357
Bu Çalışmanın Öz-Değerlemesi	360
Kaynaklar.....	367

15. BÖLÜM

Parçaları Birleştirmek

İşçinde Öğrenme	370
Kaynaklar.....	373
Ekler: Sınıf Gözlem Araçları.....	375
Konu Dizini	379

1

Öğretim Denetimi, Mesleki Gelişim ve Fark Yaratan Öğretmen Değerlendirmesi

Yrd. Doç. Dr. Didem KOŞAR
Hacettepe Üniversitesi

Dr. Serkan Koşar
Gazi Üniversitesi

Bu Bölümde...

- ◆ Standartlar çerçevesi
- ◆ Hesap verebilirlik ve yüksek riziko konuları
- ◆ Denetimin doğrusal değil ardışık bir süreç olduğunu anlama
- ◆ Öğretim Denetimi, Mesleki Gelişim ve Öğretmen Değerlendirmesini İlişkilendirme
  - ◇ Zirveye yarış
  - ◇ Öğretmen etkililiği
  - ◇ Katma değer hareketi ve öğretmen değerlendirme
- ◆ Denetim için vizyon geliştirme

Bir denetmenin statüsünü ya da konumunu dikkate almadan belki de yaptığı en önemli iş, öğretmenlerle, sorgulama, yansıtma, işbirliği, mesleki büyüme ve gelişime adanmışlık gibi yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirecek şekillerde çalışmaktır. Bugünlerde eğitimciler, öğrencilerin standartlaştırılmış testlerde iyi performans sergilemeleri için yüksek rizikolu beklentilerden kaynaklanan bir zorunluluk hissetmektedirler. Dolayısıyla, bu beklentiler, dikkati, öğrencilerin daha

fazlasını başarmalarını sağlamak için öğretmenlerin kendi becerilerini nasıl geliştirmeleri gerektiğine odaklanmaktadır. Aslında denetmenler, öğretmenlerin –sınıflarındaki öğrencilerde olduğu gibi çeşitli öğrenme gereksinimleri olan yetişkin mensuplarının- öğretmenidirler.

Öğrencilerin standartlaştırılmış testlerde ne kadar iyi yapabildiklerine verilen değer ve önem konusunda bir tartışma olmasına rağmen, öğretmenlerin mesleki büyümelerini desteklemek için hem denetmenlerin hem de diğerlerinin neye gereksinimleri olduğuna ilişkin küçük çaplı bir tartışma bulunmaktadır. Denetmenler için öğretmenlerin desteklenmesi-denetimi, mesleki gelişim ve öğretmen değerlendirmesi arasında ilişki kurmada gerekli temel yolların incelenmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Hesap verebilirlik hareketi, öğrencileri, standartlaştırılmış testlerde bilgilerini çoğaltmaya teşvik etmesine rağmen denetimi ve yılda bir kez doldurulan standartlaştırılmış kontrol listelerine dayalı öğretmen değerlendirmesini azaltamaz. Zirveye Yarış (ZY), “çok başarılı öğretmenlere ve liderlere” (Duncan, 2009, s. 9) gereksinim duyduğumuz ve öğretmen değerlendirmesinin, öğretmen etkililiğinin ölçülmesinin ayrılmaz bir parçası olarak rol oynadığı inancına dayanmaktadır.

Belki de McGreal’in (1983), tüm denetimsel yolların değerlendirmeye çıktığı görüşünü düşünmeye gereksinimimiz bulunmaktadır. Bugünlerde denetimsel yollar, amaçları bütünleştirerek ve denetim süreçlerinde öğretmenlerin oynadıkları rolleri genişleterek öğretmen büyümesi ve gelişimi ile doğrudan kesişecektir. Bu kesişimde öğretmenlerin, odak noktası olmak için seyirciden fazlası olmaları gerekmektedir; öğretmenler büyüme için denetmenlerin yanı sıra sorumluluğu taşıyan esas aktörler olmalıdırlar.

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini ve büyümelerini birleştirilmiş yaklaşımlar yoluyla öğrenme fırsatları sağlamak, denetmenlerin zorlu görevlerindedir. Denetmenler bu zor görevi, olumsuz sonuçlara yol açacak olmasına rağmen göz ardı etmektedirler. Denetim için vizyon geliştirmek, yansıtıcı ve tekrarlanan bir süreçtir. İşbirliği, mesleki yönetim ve güven üzerine inşa edilmiş kültürlerde denetmenler, yetişkinlerin yansıtma ve sorgulama ile aktif bir şekilde ilgilenmelerini sağlayan ve destekleyen süreçleri düzenleyebilmede daha iyi durumdadırlar.

Denetmenler hesap verebilirliğin artmaya devam edeceği yüksek rizikolu ortamları oluşturdukça standartlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaya gereksinim duymaktadırlar. Denetmenler, öğretmenlerin, kendi öğrenmeleriyle yeterli ve kendine güvenen meslek üyeleri olarak büyümelerini sağlarken aynı zamanda bu desteği sağlayan kişilerle ve bu desteğin nasıl ölçüleceği arasında denge kurmaları da gerekmektedir.

Standartlar Çerçevesi

Amerikan eğitim standartları 1980’li yılların ve 1990’lı yılların devlet ve ulusal politika ve girişimlerinden ortaya çıkmıştır. Howard ve Sanders (2006), “standartlar, hesap verebilirliğin sistemleri ile ilişkili çeşitli çabaların en iyi uygulamaları için rehberlik yapmaktadırlar” iddiasında bulunmuşlardır. 2001 yılındaki Hiçbir Çocuk Geride Kalmasın Hareketi (No Child Left Behind Act) ile başlayan hesap verebilirlik dönemi, okullardaki içerik ve performans standartları için gösterilen çabaları güçlendirmiştir.

Odak noktası, öğrencilerin yüksek rizikolu performansları olmasına rağmen statüleri boyunca göreve başlatma, rehberlik, koçluk konusunda öğretmenlere yardımcı olacak öğretmenler, denetmenler, mesleki gelişimciler, lider öğretmenler için rizikolar eşit şekilde yüksek olmalıdır. Öğretim denetmenleri, çeşitli standartlara, özellikle göreve yeni başlayan denetmenler için zorlu görevlere aşına olmalıdırlar. Buna ek olarak standartları, bilgi sahibi olmadan denetlemek ve ardından uygun mesleki öğrenme fırsatlarını gelişimsel olarak sağlamak oldukça güçtür. Standartlar, konu ve içerik açısından en iyi uygulama olarak nitelendirilen ne ise onu aydınlatabilir. Şekil 1.1 mesleğimizin kapsadığı standart türlerinin örneklerini ortaya koymaktadır.

Şekil 1.1 Bir Bakışta Seçilmiş Standartlar

Standart Türü	Örnekler	İletişim Bilgileri
İçerik	İngilizce Öğretmenleri Ulusal Kurulu	http://www.ncte.org/standards
	Matematik Öğretmeleri Ulusal Kurulu	http://www.nctm.org/standards
	Sosyal Çalışmalar Ulusal Kurulu	http://www.socialstudies.org/standards/
Sınıf Düzeyleri	Ulusal Orta Okul Derneği	http://nmse.org/
Eyalet Bölümü	Kentucky	http://www.kde.state.ky.gov
Ulusal	Öğretim Meslek Standartları Ulusal Kurulu	http://nbpts.org/

Şekil 1.1’de belirlenen standartlar, pek çok standarttan sadece bir kaçıdır; denetmen adayları okul ve okul çevresini oluşturan çeşitli disiplinleri (İngilizce, Matematik, Sosyal Bilimler), sınıf türlerini (ilkokul, ortaokul, lise) ve uzman personeli (okul sağlık uzmanı, danışman, sosyal hizmetli ve diğerleri) ayrıntılı bir

şekilde düşünüp ele alma konusunda iyi öneriler almışlardır. Aşağıdaki tanımlamalar denetmenlere, standartların okul personeliyle çalışmalarını çerçevlendirmesine yardımcı olabilir.

Konu Alanı Standartları

İçerik standartları olarak ifade edilen konu alanı standartları öğretmenlerin diploma aldıkları her bir disiplin (örneğin İngilizce, Sosyal Bilimler, Matematik) için ortaya çıkmaktadır. Örneğin, Matematik Öğretmenleri Ulusal Kurulu (MÖUK) (2000) okullardaki matematik programlarına rehberlik edecek 6 ilke ve K12 için içerik ve süreç amacı ortaya koyan 10 standart belirlemiştir. Standartların doğasında, sınıf düzeyleriyle tutarlı bir eğitim programı geliştirmede öğretmenlerle çalıştıkları için denetmenlerin bilmek zorunda oldukları pedagojik konular bulunmaktadır. Bunu göz önünde bulundurarak Matematik Öğretmenleri Ulusal Kurulu, öğretmenlerin

yeni ve ek matematik içeriği öğrenmeye devam etmeleri, öğrencilerin matematiği nasıl öğrendikleri üzerinde çalışmaları, matematik öğretimindeki konuları analiz etmeleri, yeni materyaller ve teknoloji kullanmaları gerektiğini ifade etmektedir. Öğretmenler, araştırmayı, mesleğe dayalı bilgiyi, kaynak olarak kendi deneyimlerini kullanarak kendi mesleki bilgilerini geliştirmelidirler. Bu nedenle hizmet öncesi eğitim, öğretmenleri kendi öğretimlerinden, öğrencilerinden, program materyallerinden, meslektaşlarından ve diğer uzmanlardan öğrenmeleri için hazırlamayı gerektirmektedir (s. 3).

Ulusal Fen Öğretmenleri Derneği (UFÖD) gibi örgütler denetmenlerin öğretmenlerle çalışmalarında kendilerine yardımcı olmak için değerli bilgiler sunmaktadırlar. Örneğin UFÖD (1992), fen dersi denetmenlerinin, fen öğretmenlerinin uzmanlaşması için onlara liderlik yaparak ve onlara destek vererek fen eğitimini geliştirebileceklerini belirtmiştir (Şekil 1.2).

Standartlar genellikle içerik ve program standartları olarak ikiye ayrılmaktadır. Marzano ve Kendall (1996) içerik ve program standartlarını farklılaştırarak her iki kategoriye şöyle tanımlamaktadırlar; “içerik standardı öğrencilerin neyi bilmeleri ve neyi yapabildiklerini tanımlarken, program standardı sınıfta neyin yer alacağını tanımlamaktadır.” (s. 15). Başka bir ifade ile içerik standartları öğretilecek ve öğrenilecek bilgiye odaklanırken, program standartları öğretim tekniklerine ve etkinliklere işaret etmektedir. İçerik standartları ölçülebilir olmalıdır; çünkü “standartlara sahip olmak hem gösterilemez hem de ölçülemez ise bu oldukça belirsiz olacaktır ve öğretmen ve öğrenciler için çok az anlam ve değer taşıyacaktır” (Ravitch, 1995, s. 12).